

[Hans Hansen.]

drivende og selvstændige Forretningsfolk og Nød blandt de arbejdende Klasser, kort sagt, al den dumpe, nagende Pine, al den bitre Bekymring, som for store Mængder af Mennesker er indbefattet i Ordene „daarlige Tider“. Dette hjemsøger for Øjeblikket Verden og vort Land paa samme Maade. Denne Tingenes Tilstand er fælles for Stater, der er himmelvidt forskellige i Beliggenhed, i Statsstyre, i Folkemængde og i Samfundsorden, og kan derfor ikke tilskrives stedlige Aarsager. Der hersker Nød i Lande, hvor man holder store staaende Kamphære, men ogsaa dér, hvor Kamphærene kun er smaa eller kun kendes af Navn; der hersker Nød i Lande, hvor man ved en stor Beskyttelsestold paa taabelig eller skadelig Vis hindrer den frie Vareudbytning, saavel som dér, hvor Handelen er fri, i Lande, hvor Magten er i Folkets Hænder, og i Lande, hvor Styret er en Enkeltmands eller et Faamands Diktatur, i Lande, hvor der er Etkammersystem, og hos os, hvor vi har et Tokammersystem.

Det er klart, at der maa findes en fælles Aarsag, og at der findes en fælles Aarsag, er ogsaa en Opfattelse, som mere og mere trænger ind i den almindelige Folkebevidsthed, ligesom jeg ogsaa tror, den efterhaanden vinder mere og mere Indpas hos social-økonomiske Autoriteter og Politikere, den Opfattelse nemlig, at Jordspørgsmaalets rationelle Løsning er grundlæggende for at faa løst det sociale Spørgsmaal varigt. Store Tænkere har Gang paa Gang i den nyere Tids Historie peget paa dette, saaledes Karl Marx i sin Udtalelse, at Jordmonopolet et Kapitalmonopolets Grundvold, en Udtalelse, som giver klart Udtryk for, hvilken Betydning Karl Marx, denne Tænkere i Verdensformat, har tillagt Jordspørgsmaalets Løsning; desværre synes det ikke, som om hans Disciple hverken her i Landet eller ud over Verden synes at have den samme Forstaaelse af Jordspørgsmaalet, men mere synes at have Opmærksomheden henvendt paa Kapitalmonopolet, der af Karl Marx er betegnet som Jordmonopolets Top. Her har utvivlsomt Karl Marx og den anden store Tænkere i Verdensformat Henry George været enige.

Ogsaa den store af Danmark fostrede Tænkere, Grundtvig, siger i Tidsskriftet „Danskeren“, at ethvert Folk er sit Fædrelands Grundejer og kan aldrig ved nogen Lov tabe sin Ejendomsret. Og han siger: Det er kun Nytten og Brugen af Jorden, der retsmæssig kan fordeles ved Landlovene og blive Genstand for Køb og Salg. Jeg vil

gerne sige til ærede Medlemmer af dette høje Ting, der føler sig som Repræsentanter for den danske Bondebefolkning, der neppe havde naaet sit høje kulturelle Stade og sin frie folkelige Kraft, om den ikke havde hentet sin aandelige Næring paa de grundtvigske Højskoler: Lyt ogsaa her til Grundtvig, og hent i hans Syn paa denne Sag fornyet Kraft til Bevarelse af Grundtvigs Indsats i dansk Folkeliv, som, tror jeg, uden denne Fornyelse, staar i Fare for at ebbe ud i Lovgivningsarbejdet.

Eller jeg kan nævne en Udtalelse af den nuværende engelske Finansminister Philip Snowden. I en Tale i Underhuset under sin forrige Ministerperiode siger han: Vi har den Mening, at hele Grundrenten tilhører Samfundet, og ingen Enkeltmand har Ret til at tilegne sig og nyde, hvad der tilhører hele Samfundet.

Og maa jeg føje til, at i det lille Skrift, der fornylig er udkommet, udgivet af Henry George-Foreningen, og som hedder „Kampen om Jorden“, findes Udtalelser af fire nuværende højtærede Ministre her i Landet, Udtalelser, som tydelig viser, hvilken rigtig Forstaaelse man har af, og hvilken Betydning man tillægger dette Spørgsmaals Løsning, Udtalelser af den højtærede Finansminister, Indenrigsminister, Handelsminister og Socialminister.

Saaledes har store Mænd rundt om i Verden givet tydeligt Udtryk for, hvilken Betydning de tillægger Jordspørgsmaalets Løsning. Men paa den anden Side er jo ogsaa de Social- og Nationaløkonomer, der har givet andre Forklaringer, legio i Tal. Et Virvar af modstridende Anskuelse har været doceret. Socialøkonomiske Autoriteter har fortalt os, at det herskende Tryk er en Følge af for stort Forbrug; andre har fortalt os, at det skrev sig fra Overproduktion; andre igen lægger Skylden paa Krigsvæsenet eller paa Pengevæsenet eller paa Arbejdernes Forsøg paa at holde Lønnen oppe. Og medens alle disse modstridende og urigtige Forklaringer fremsættes, hævder saadanne Retninger, at der er en nødvendig Strid mellem Kapital og Arbejde, at Maskinerne er et Onde, at Konkurrencen maa indsnævres eller indskrænkes, at Renten maa nedsættes eller afskaffes, eller at det er Regeringens Pligt at skaffe Folk Kapital, at skaffe Folk Arbejde eller skaffe Folk Jord, og saadanne Anskuelse vinder med rivende Fart Indpas i den brede Del af Befolkningen. Regeringen har prøvet paa at imødekomme det, prøvet paa ved Hjælp af Tilskud og Regulering at imødekomme snart den ene, snart den anden Stands Interesser — hidtil